

M.A. (SEM/CR) CBCS Part-II Semester-IV Examination: March/April-2023
Political Science (Optional) Paper-XVI

POLO24: Gandhi and Post Gandhian Thinkers

Day and Date: Monday, 08/05/2023

Total Marks: 60

Time: 3.30 PM To 5.30 PM

Instructions:

1. All Questions are Compulsory.
2. All Questions carry equal marks.
3. Figures to the right indicate full marks

Q.1. Choose the Correct alternatives from the following.

15

- 1 Who is concerned with the concept of Lokniti.
a) Mahatma Gandhi b) Dada Dharmadhikari c) Vinoba Bhave d) Dr. Jaiprakash Narayan
- 2 Who explained the concept of Sarvodaya?
a) Vinoba Bhave b) M.K.Gandhi C) Dada Dharmadhikari d) None of these
- 3 Who was the first person to donate land in Bhoodan movement?
a) Ramchandra Rao b) Ramchandra Kutty c) Puttu Swami d) Ramchandra Reddy
- 4 Vinoba Bhave gave the option of Samvadwada.
a) Samyayog b) Liberalism c) Welfare d) Democracy
- 5 What two thoughts in the legacy of Mahatma Gandhi's ideas was the thought of the tradition?
a) Sarvodaya and Democratic Socialism b) Sarvodaya and Democracy
c) Sarvodaya and Socialism d) none of these
- 6 Who wrote the book 'Sarvodaya Darshan'?
a) Vinoba Bhave b) Ram Manohar Lohia
c) Jaiprakash Narayan d) Dada Dharmadhikari
- 7 Who said that Sarvodaya is spirituality and science is Sarvodaya?
a) Vinoba Bhave b) Dada Dharmadhikari c) Ram Manohar Lohia d) MK Gandhi
- 8 Who was publishing a magazine called 'Sarvodaya'?
a) Vinoba Bhave b) Dada Dharmadhikari c) Ram Manohar Lohia d) None of these
- 9 When this maternity is not compulsory for the woman, the woman is called a woman who became citizen?
a) Dada Dharmadhikari b) Ram Manohar Lohia c) Vinoba Bhave d) St. Simon
- 10 Who wrote "Manishechi Snehagatha Autobiography"?
a) Dada Dharmadhikari b) Ram Manohar Lohia c) Vinoba Bhave d) St. Simon
- 11 Who proposed the concept of Chaukhamba state based on four pillars namely village, district, province and center?
a) S.D. Javadekar b) Jaiprakash Narayan c) J.C. Kumarappa d) Dr. Rammanohar Lohia

- 5 महात्मा गांधींच्या विचारांचा वारसा पुढे चालविण्याचे कार्य कोणत्या दोन विचार परंपरेतील विचारवंतानी केला?
 अ) सर्वोदय व लोकशाही समाजवाद ब) सर्वोदय व लोकशाही
 क) सर्वोदय व समाजवाद ड) यापैकी नाही
- 6 'सर्वोदय दर्शन' नावाचे पुस्तक कोणी लिहिले
 अ) विनोबा भावे ब) राम मनोहर लोहिया क) जयप्रकाश नारायण ड) दादा धर्माधिकारी
- 7 'अध्यात्म आणि विज्ञान म्हणजे सर्वोदय' असे सर्वोदय याबाबतचे मत कोणी मांडले
 अ) विनोबा भावे ब) दादा धर्माधिकारी क) राम मनोहर लोहिया ड) एम.के.गांधी
- 8 'सर्वोदय' नावाचे मासिक कोण चालवत होते?
 अ) विनोबा भावे ब) दादा धर्माधिकारी क) राम मनोहर लोहिया ड) यापैकी नाही
- 9 स्त्रीसाठी ही मातृत्व अनिवार्य नाही असे होईल तेव्हा स्त्री मनुष्य बनेल नागरिक बनेल असे कोणी म्हटले आहे?
 अ) दादा धर्माधिकारी ब) राम मनोहर लोहिया क) विनोबाभावे ड) सेंट सायमन
- 10 'मानिषेची स्नेह गाथा' हे आत्मचरित्र कोणी लिहिले?
 अ) दादा धर्माधिकारी ब) राम मनोहर लोहिया क) विनोबाभावे ड) सेंट सायमन
- 11 खेडे, जिल्हा, प्रांत व केंद्र अशा चार खांबावर आधारलेली चौखंबा राज्याची संकल्पना कोणी मांडली?
 अ) श. द. जावडेकर ब) जयप्रकाश नारायण क) जे.सी. कुमारप्पा ड) डॉ. राममनोहर लोहिया
- 12 डॉ. लोहिया यांनी रचनात्मककार्य, शांततेच्या मार्गाने क्रांती किंवा मतपरिवर्तन आणि संघर्ष यासाठी कोणती त्रिसूत्री मांडली?
 अ) फावडे, मतपेटी व तुरुंग ब) फावडे, मतपेटी व क्रांती
 क) रचनात्मक कार्य, मतपेटी व हिंसक क्रांती ड) यापैकी नाही
- 13 डॉ. राममनोहर लोहियांच्या मते, सत्ताधारी वर्गाच्या हातात आपली सत्ता टिकविण्यासाठी कोणती दोन साधने असतात?
 अ) धर्म व जात ब) भाषा व जात
 क) भाषा व धर्म ड) यापैकी कोणतेही नाही
- 14 'काँग्रेस सोशलिस्ट' या मुखपत्राचे संपादक कोण होते.
 अ) विनोबा भावे ब) राम मनोहर लोहिया क) महात्मा गांधी ड) जयप्रकाश नारायण
- 15 खालीलपैकी काँग्रेस सोशलिस्ट पार्टीच्या संस्थापकांपैकी एक कोण होते.
 अ) विनोबा भावे ब) राम मनोहर लोहिया क) महात्मा गांधी ड) जयप्रकाश नारायण

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 विनोबा भावेंची साम्ययोग संकल्पना
- 2 विनोबा भावेंची एकायतनाची संकल्पना
- 3 दादा धर्माधिकारी यांनी मांडलेला डार्विनचा सिद्धांत
- 4 अल्पप्रमाण तंत्र

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 विनोबांची सर्वायतनाची संकल्पना सांगा.
- 2 दादा धर्माधिकारी यांची स्त्री-पुरुष सहजीवनाची संकल्पना स्पष्ट करा.
- 3 डॉ. राममनोहर लोहिया यांचे समतेबाबतचे विचार स्पष्ट करा.
- 4 डॉ. राममनोहर लोहिया भाषेच्या राजकारणा विषयी विचार स्पष्ट करा.

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 विनोबा भावेची सर्वोदय संकल्पना स्पष्ट करा.
- 2 दादा धर्माधिकारी यांच्या सर्वोदय विचाराचे मुल्यमापन करा.

Model Answer Paper

M.A. (SEM/CR) CBCS Part-II Semester-IV Examination: March/April-2023

Political Science (Optional) Paper-XVI

POLO24: Gandhi and Post Gandhian Thinkers

Day and Date: Monday, 08/05/2023

Total Marks: 60

Time: 3.30 PM To 5.30 PM

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

1 लोकनिती ही संकल्पना यांच्याशी संबंधित आहे.

अ) महात्मा गांधी ब) दादा धर्माधिकारी क) विनोबा भावे ड) डॉ. जयप्रकाश नारायण

Option 3

2 सर्वोदय संकल्पना कोणी स्पष्ट केली?

अ) विनोबा भावे ब) एम.के.गांधी क) दादा धर्माधिकारी ड) यापैकी नाही

Option 1

3 भूदान चळवळीत सर्वप्रथम जमीनदान देणारी व्यक्ती कोण होती?

अ) रामचंद्र राव ब) रामचंद्र कुट्टी क) पुट्टू स्वामी ड) रामचंद्र रेड्डी

Option 4

4 विनोबा भावे यांनी साम्यवादाला कोणता पर्याय दिला.

अ) साम्ययोग ब) उदारमतवाद क) कल्याणकारी ड) लोकशाही

Option 1

5 महात्मा गांधींच्या विचारांचा वारसा पुढे चालविण्याचे कार्य कोणत्या दोन विचार परंपरेतील विचारवंतानी केला?

अ) सर्वोदय व लोकशाही समाजवाद ब) सर्वोदय व लोकशाही

क) सर्वोदय व समाजवाद ड) यापैकी नाही

Option 1

6 'सर्वोदय दर्शन' नावाचे पुस्तक कोणी लिहिले

अ) विनोबा भावे ब) राम मनोहर लोहिया क) जयप्रकाश नारायण ड) दादा धर्माधिकारी

Option 4

7 'अध्यात्म आणि विज्ञान म्हणजे सर्वोदय' असे सर्वोदय याबाबतचे मत कोणी मांडले

अ) विनोबा भावे ब) दादा धर्माधिकारी क) राम मनोहर लोहिया ड) एम.के.गांधी

Option 2

8 'सर्वोदय' नावाचे मासिक कोण चालवत होते?

अ) विनोबा भावे ब) दादा धर्माधिकारी क) राम मनोहर लोहिया ड) यापैकी नाही

Option 2

9 स्त्रीसाठी ही मातृत्व अनिवार्य नाही असे होईल तेव्हा स्त्री मनुष्य बनेल नागरिक बनेल असे कोणी म्हटले आहे?

अ) दादा धर्माधिकारी ब) राम मनोहर लोहिया क) विनोबाभावे ड) सेंट सायमन

Option 1

10 'मानिषेची स्नेह गाथा' हे आत्मचरित्र कोणी लिहिले?

अ) दादा धर्माधिकारी ब) राम मनोहर लोहिया क) विनोबाभावे ड) सेंट सायमन

Option 1

- 11 खेडे, जिल्हा, प्रांत व केंद्र अशा चार खांबावर आधारलेली चौखंबा राज्याची संकल्पना कोणी मांडली?
 अ) श. द. जावडेकर ब) जयप्रकाश नारायण क) जे.सी. कुमारप्पा ड) डॉ. राममनोहर लोहिया
- Option 4
- 12 डॉ. लोहिया यांनी रचनात्मककार्य, शांततेच्या मार्गाने क्रांती किंवा मतपरिवर्तन आणि संघर्ष यासाठी कोणती त्रिसूत्री मांडली?
 अ) फावडे, मतपेटी व तुरुंग ब) फावडे, मतपेटी व क्रांती
 क) रचनात्मक कार्य, मतपेटी व हिंसक क्रांती ड) यापैकी नाही
- Option 1
- 13 डॉ. राममनोहर लोहियांच्या मते, सत्ताधारी वर्गाच्या हातात आपली सत्ता टिकविण्यासाठी कोणती दोन साधने असतात?
 अ) धर्म व जात ब) भाषा व जात
 क) भाषा व धर्म ड) यापैकी कोणतेही नाही
- Option 2
- 14 'काँग्रेस सोशलिस्ट' या मुखपत्राचे संपादक कोण होते.
 अ) विनोबा भावे ब) राम मनोहर लोहिया क) महात्मा गांधी ड) जयप्रकाश नारायण
- Option 2
- 15 खालीलपैकी काँग्रेस सोशलिस्ट पार्टीच्या संस्थापकांपैकी एक कोण होते.
 अ) विनोबा भावे ब) राम मनोहर लोहिया क) महात्मा गांधी ड) जयप्रकाश नारायण

Option 2
Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- विनोबा भावेंची साम्ययोग संकल्पना
 Ans:
- विनोबा भावेंची एकायतनाची संकल्पना
 Ans:
- दादा धर्माधिकारी यांनी मांडलेला डार्विनचा सिद्धांत
 Ans:
- अल्पप्रमाण तंत्र
 Ans:

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- विनोबांची सर्वायतनाची संकल्पना सांगा.
 Ans:
- दादा धर्माधिकारी यांची स्त्री-पुरुष सहजीवनाची संकल्पना स्पष्ट करा.
 Ans:
- डॉ. राममनोहर लोहिया यांचे समतेबाबतचे विचार स्पष्ट करा.
 Ans:
- डॉ. राममनोहर लोहिया भाषेच्या राजकारणा विषयी विचार स्पष्ट करा.
 Ans:

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

1 विनोबा भावेची सर्वोदय संकल्पना स्पष्ट करा.

Ans:

2 दादा धर्माधिकारी यांच्या सर्वोदय विचाराचे मुल्यमापन करा.

Ans:
